

SMITTEVERN NYTT

Januar og februar 2016

Arbeidstøy i helsetjenesten – krav og beskyttelse

Riktig valg, bruk og håndtering av arbeidstøy i norsk helsetjeneste, forankres i basale smittevernrutiner. Godt etablerte basale smittevernrutiner bidrar til å fremme et godt smittevern i virksomheten. Ved å følge lovpålagte retningslinjer også for personlig hygiene og arbeidstøy, ivaretas samtidig pasientsikkerhet og de ansattes helse, miljø og sikkerhet.

Helsepersonell som daglig har direkte kontakt med pasienter og pasientnære omgivelser og utstyr, skal bruke arbeidsstedets arbeidstøy. Dette inkluderer også tilknyttet personell som håndterer matvarer, medisiner, tekstiler, avfall og personell som utfører renhold. Arbeidstøyet skal tilpasses den situasjon det skal brukes i, og brukes på riktig måte. Ved feil bruk og håndtering av arbeidstøy, kan dette føre til direkte eller indirekte smitteoverføring til omgivelser, pasienter, helsepersonell og andre utenfor arbeidsstedet. (Kilde: B.M. Andersen, side 135).

Hensikt med retningslinjer for arbeidstøy

Hensikt med riktig bruk og håndtering av arbeidstøy er å beskytte pasienter, personalet, seg selv og andre mot unødig spredning av smitte og primært forhindre at helsetjenesteassoiserte infeksjoner (HAI) oppstår.

Ansvarsfordeling i virksomheten

Hvem har ansvar i virksomheten for at riktig arbeidstøy er tilgjengelig, benyttes og håndteres på riktig måte?

Virksomhetsledelsen har ansvar for utarbeidelse av retningslinjer for personlig hygiene og bruk av arbeidstøy. Ansvaret inkluderer også at retningslinjene gjøres kjent for alle ansatte og at nødvendig utstyr er tilgjengelig.

Avdelingslederen har ansvar for at skriftlige retningslinjer for personlig hygiene og arbeidstøy er lett tilgjengelig og kjent for avdelingens ansatte, og at disse følges i det daglige arbeid.

Personalet er selv ansvarlig for å følge virksomhetens retningslinjer for personlig hygiene samt forskriftsmessig bruk og håndtering av arbeidstøy i det daglige arbeid.

Krav til arbeidsuniformen

Virksomhetens arbeidstøy skal erstatte bruk av privat tøy.

- Tekstilet i arbeidstøyet skal være av en slik kvalitet at det tåler vasketemperatur på 85° C i minst 10 minutter og hyppig vask.
- Arbeidstøy benyttes ikke utenfor institusjon (sykehjem/ omsorgssenter) eller utenfor tjeneste, det vil si brukes kun i arbeid, ikke til og fra arbeid og ved pauseaktiviteter utenfor arbeidsstedet.
- Arbeidstøy skal ikke vaskes hjemme, men kun vaskes i godkjent vaskeri som er tilknyttet virksomheten.
- Hodeplagg, for eksempel hijab eller turban skiftes hver dag og skal vaskes ved virksomhetens vaskeri ved 85° C.
- Arbeidstøyet skiftes daglig, eller oftere ved behov.
- Ved arbeid i institusjon, ha egne arbeidssko som er vaskbare på minst 60° C.
- Bruk sokker hvor sko ikke dekker hæl og tå. Sokkene bør kunne vaskes på minimum 60° C i langt vaskeprogram.

Beskytt arbeidstøyet i risikosituasjoner

Daglig beskyttelse av arbeidstøy

- Ved utførelse av stell og andre pasientnære prosedyrer brukes beskyttelsesfrakk med lang arm og mansjett utenpå arbeidstøy. Disse kan ha blå farge, er pasientbundet og byttes ut daglig.
- Bruk overtrekksfrakk eller engangs plastforkle ved arbeid hvor det er fare for tilsøling av arbeidstøyet.

Beskyttelse av arbeidstøy ved smittepatient/ isolat

- Ved stell og andre pasientnære prosedyrer og håndtering av pasientnære omgivelser av smittepatient brukes gule smittefrakker med lang arm og mansjett, uten lomme og med lukking bak for å beskytte arbeidstøyet. Velg helst engangsfrakker ved smitte.
- Smittefrakker skal rutinemessig skiftes daglig eller umiddelbart ved synlig tilsøling eller gjennomfukning.

Andre viktige forutsetninger for god hygienestandard for arbeidstøyet

- Armbåndsur, ringer, armbånd, øredobber og andre smykker tilhører ikke et smittefritt arbeidsantrekk og skal ikke brukes i arbeidstiden.
- Pearcinger på synlige steder utenfor arbeidsantrekket og er ikke tillatt ved arbeid i helseinstitusjoner.
- Negler skal være korte, rene og uten lakk. Kunstige negler tillates ikke.
- Langt hår samles og festes.
- Parfyme og sterke lukter må ikke benyttes i arbeidstiden/ has på arbeidstøy. (Kilde: B.M. Andersen, side 133 -134).

Kilder

- [Lovdata: "Lov om vern mot smittsomme sykdommer \(smittevernloven\)](#)
- [Lovdata.no: "Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav" \(Forskrift om utførelse av arbeid\)](#)
- [Arbeidstilsynet: Faktaark "Arbeidstøy i hjemmesykepleie og sykehjem"](#)
- [Folkehelseinstituttet, Smittevern 15 "Rettleiar til forskrift om smittevern i helsetenesta"](#)
- Bjørg Marit Andersen, "Håndbok i hygiene og smittevern, sykehjem, Langtidsinstitusjoner", Akademia forlag 2013.
- Plakat: Kompetansesenter for smittevern i HN/ KORSN

